



STANISLOVAS GUIGA-TARZANAS

1920 12 05–1986 m. pradžia

Stanislovas Guiga gimė 1920 m. gruodžio 5 d. Švenčionių aps. Švenčionėlių vls. Kirtokų k. Pranciškaus Guigos ir Onos Bačinskaitės-Guigienės šeimoje¹. Lietuvos šaulių sąjungos narys.

1944 m. liepą įstojo į Lietuvos laisvės armijos (LLA) Tigro rinktinės Adolfo Grigonio-*Paberžio* būrį. 1947 m. rugpjūčio 28 d. Vytauto apygardos Tigro rinktinės Spaudos-švietimo ir Operatyvinio skyrių viršininko Leonardo Basio-*Švyturio* pateiktame štabo raporte Nr. 3 Vytauto apygardos vadui su priedais nurodoma, kad *Tarzan* yra šios rinktinės 1-ojo rajono 1-os grupės (vadas A. Grigonis) partizanas. 1948 m. rugsėjo 22 d. Tigro rinktinės vadas Vincentas Žaliaduonis-*Dijakomas* štabo rinktinės raportu Nr. 2 Vytauto apygardos vadui pristatė partizanų sąrašą kariniams laipsniams gauti. Jame 1-ojo rajono 1-os kuopos partizanas S. Guiga pristatytas jaunesniojo puskarininkio laipsniui gauti. Šis laipsnis jam suteiktas 1948 m. lapkričio 1 d. apygardos vado Vinco Kaulinio-*Miškinio* įsakymu Nr. 20.

1949 m. gruodžio 4 d. Tigro rinktinės vado V. Žaliaduonio-*Roko* įsakyme rinktinei Nr. 15 nurodoma, kad S. Guiga-*Tarzan* skiriamas 1-ojo rajono, veikiančio Švenčionių aps. Švenčionių ir Švenčionėlių vls., Operatyvinio mobiliojo skyriaus viršininku.

Iš 1952 m. vasario 11 d. kautynių su MGB kareiviais, milicininkais ir sribais Pastovių rajono Rinkionių apylinkėje (dabar Baltarusija) buvusiame bunkeryje, kur žuvo Vytauto apygardos Tigro rinktinės 1-ojo rajono vadas A. Grigonis-*Paberžis*, partizanai Pranas Grigonis-*Narbutas*, Bronius Laurikėnas-*Uosis*, S. Guiga-*Tarzan* prasiveržęs pasitraukė ir beveik visą laiką slapstėsi Švenčionių r. Činčikų k. Onos Činčikaitės sodyboje. Jis sodybos šeimininkei naktimis padėdavo dirbti įvairius žemės ūkio darbus, taisė žemės ūkio padargus, meistravo naujus.



Partizanui S. Guigai-*Tarzanui* priklausiusi maldaknygė ir joje laikyti religinio turinio paveikslėliai. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

1986 m. pradžioje peršalęs šaltame tvarte susirgo plaučių uždegimu. O. Činčikaitė dėl konspiracijos negalint pakviesti gydytojo, mirė. Partizano palaikai slapta buvo palaidoti šalia kaimo augančiame Nevieriškės miškelyje, o atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, 1991 m. perkelti į Švenčionėlių kapines. 1994 m. spalio 31 d. ant jo kapo buvo atidengtas skulptoriaus Romo Kazlausko sukurtas antkapinis paminklas.

Stanislovas Guiga-*Tarzan* – paskutinis ilgiausiai, iki pat 1986 m., slapstęsis Lietuvos partizanas. Apie jį žinojo ne tik kaimo žmonės, bet ir vietinio kolūkio pirmininkas, tačiau sovietų represinėms struktūroms niekas nepranešė.

2000 m. gegužės 8 d. S. Guigai pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos Prezidento 2000 m. gegužės 15 d. dekretu jis apdovanotas Vyčio Kryžiaus 4-ojo laipsnio ordinu (dabar – Vyčio Kryžiaus ordino Karininko kryžius) (po mirties).



Ūkinis pastatas, kuriame 1955–1959 m. slapstėsi partizanas S. Guiga-*Tarzan*. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių



O. Činčikaitė, savo namuose iki 1986 m. pradžios slapsčiusi partizaną S. Guigai-*Tarzaną*. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių



Atminimo lenta šioje sodyboje 1952–1986 m. besislapsčiusiam paskutiniam Lietuvos partizanui S. Guigai-*Tarzanui* atminti. Švenčionių r. Švenčionių sen. Činčikų k. O. Činčikaitės sodyba. Dabartinės sodybos ir atminimo lentos vaizdas. Aut. tautodailininkas J. Jakštas. Atidengta 2000 m. liepos 6 d. M. Jakimavičienės nuotr., 2000 m.



Antkapinis paminklas 1991 m. šioje vietoje perlaidotam 1986 m. pradžioje mirusiam ilgiausiai išsislapsčiusiam paskutiniam Lietuvos partizanui S. Guigai-*Tarzanui* atminti. Švenčionių r. Švenčionių m. kapinės. Bendras kapo su antkapiniu paminklu vaizdas. Aut. skulptorius Romas Kazlauskas. Atidengtas 1994 m. spalio 31 d. V. Striužo nuotr., 1999 m.

¹ Lietuvos valstybės istorijos archyvas.